

MAGASSINE

Nieuwsbrief van de **Limburgse Stichting Autisme**
april - mei - juni 2022

Photo by [Element5 Digital](#) on [Unsplash](#)

HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Een nieuwe kijk op de
modernisering van het
secundair onderwijs

BINNENKIJKEN BIJ

Residentie Vijverplein
en GIO

AUTISME EN EMPATHIE

Wat zegt de wetenschap?

Limburgse Stichting Autisme

WELKOM

Beste lezer,

De voorbije weken mochten we ons tegoed doen aan een steeds warmer wordend lentezonnetje. Tegelijkertijd lijkt het Covid-virus stilaan zijn beste kruid verschoten te hebben en kunnen we allemaal uitkijken naar de dingen die we zo lang hebben moeten missen, de leuke uitstapen, de gezellige activiteiten, de ontmoetingen met bekenden en minder bekenden, ... De Paasvakantie kondigt zich dan ook hoopvol aan!

Ook in onze woonvorm hebben we van de opportuniteit gebruik gemaakt om de mondkemperplicht grotendeels af te schaffen en gaan we weer stilaan op een 'normale' manier met elkaar om. In de thuisbegeleiding laten we de beschermingsmaatregelen los en bepaalt elke begeleider in samenspraak met de cliënt en het netwerk wat nodig is.

Wij hopen alleszins dat we nu echte stappen vooruit kunnen zetten en dat we Covid-19 en al zijn varianten niet meer terugzien, ook niet komende herfst en winter.

Ons aanbod zal dus geleidelijk aan terug meer fysiek doorgaan in plaats van online. Dit wil niet zeggen dat het digitale aanbod verdwijnt, dit gaan we zeker proberen vast te houden, maar we zijn blij dat we mekaar weer in levenden lijve kunnen ontmoeten.

Echter voor onze activiteiten in het kader van Wereld Autisme Dag, 2 april, zullen we veel nieuws lanceren via digitale weg, via onze social media en zeker ook verder verdiepend via onze nieuwe website. Neem dus zeker een kijkje. Onze medewerkers hebben heel wat interessante dingen in elkaar gebokst!

In dit Magassine vindt u weer heel wat bekende rubrieken terug. Zo kan u uiteraard het laatste nieuws mbt onze Autitheek terugvinden maar springen we ook eens binnen bij GIO, de Globale Individuele Ondersteuning in (kleuter)klassen en kinderopvang en schrijft Chloë, onze wetenschappelijke medewerker van de Liga Autisme Vlaanderen, een interessant stuk rond empathie.

Veel leesplezier!

Bjorn Ramaekers

LSA is gemachtigd om voor giften vanaf 40 euro een fiscaal attest af te geven. Vrijblijvend melden wij u dat giften gestort kunnen worden op rekeningnummer 335-0038981-33.

U kan eveneens een doorlopende opdracht aanmaken waarbij u bijvoorbeeld 4 euro per maand overmaakt. Indien het totaalbedrag op jaarbasis meer dan 40 euro bedraagt, ontvangt u van ons evenzeer een fiscaal attest!

IN DEZE NIEUWSBRIEF

- Pagina 4** Wereld Autisme Dag
Pagina 5 In de kijker
Pagina 8 Modernisering van het secundair onderwijs

- Pagina 11** Autitheek
Hulpmiddelen rond onderwijs

- Pagina 13** Wordt vrijwilliger in de Autitheek

- Pagina 14** Binnenkijken bij Vijverplein
Sporten in het Vijverplein

- Pagina 15** Binnenkijken bij GIO

- Pagina 17** Wat zegt de wetenschap?
Autisme en empathie

- Pagina 18** En nu jullie

WERELD AUTISME DAG

Zaterdag 2 april was het Wereld Autisme Dag. Op onze social media [Facebook](#) en [Instagram](#) werd een hele week afgeteld naar Wereld Autisme Dag. Elke dag stond er een ander thema centraal, waarbij telkens handige tips in de kijker werden gezet.

- [Sensory Sunday](#): Over prikkels en prikkelverwerking
- [Movie Monday](#): Films en series over autisme
- [Teaching Tuesday](#): Over psycho-educatie
- [Wishing Wednesday](#): Leuke DIY's om anderen een fijne Wereld Autisme Dag te wensen
- [Talent Thursday](#): Over de sterke kanten van autisme
- [Food Friday](#): Over eetgewoontes en een lekker anti-vriendelijk recept
- [Special Saturday](#): Wij hebben een hart voor autisme (filmpje)

WIJ HEBBEN EEN ❤️ VOOR AUTISME

Op Wereld Autisme Dag op 2 april, hebben we iedereen met autisme, hun ouders, kinderen, partners, broers en zussen, collega's, hulpverleners, ... een extra hart onder de riem gestoken met een filmpje.

Onze thuisbegeleiders en medewerkers hebben een hart voor autisme. En wij zijn zo blij dat we dagelijks onze cliënten en hun gezinnen kunnen ondersteunen en helpen!

En jullie, cliënten, ouders, partners, brussen, collega's en hulpverleners; jullie doen het allemaal SUPER!

[> Klik hier om het filmpje te bekijken.](#)

HEB JE DE AFTELWEEK GEMIST?

Geen nood! Op www.lsa.be/wereldautismedag kan je alles nog eens een keer terug bekijken en lezen.

IN DE KIJKER

RADIO FELIX

In februari 2020 ging 'Radio Felix' in première. Deze **documentaire voor kinderen** brengt het verhaal van Felix. De jonge kijker kan doorheen de documentaire de andere prikkelverwerking en denkstijl van Felix aanvoelen, zonder dat het thema autisme educatief benaderd wordt. [Klik hier om Radio Felix te bekijken.](#)

INLEEFPAKKET ROND AUTISME

In het verlengde van Radio Felix ontwikkelde de Liga Autisme Vlaanderen een **inleefpakket rondom autisme op kindermaat**. De kinderen kunnen hierbij, aan de hand van een aantal inleefopdrachten, aan de lijve ondervinden wat autisme kan betekenen in het dagelijkse leven.

Het pakket is bedoeld voor een (klas)groep van max. 25 kinderen tussen 10 en 14 jaar. Het pakket kan door de leerkracht zelf gegeven worden of de school kan ervoor kiezen om een professionele thuisbegeleider vanuit Limburgse Stichting Autisme in te schakelen. Op deze manier hopen we bij te dragen aan een meer autismevriendelijke wereld waarbij begrip voor autisme op de voorgrond staat. Ben je benieuwd naar het inleefpakket? Zowel de documentaire Radio Felix, de handleiding van het inleefpakket, de bijhorende PowerPointpresentatie als de klasposter met 10 tips zijn terug te vinden op de website van de [Liga Autisme Vlaanderen](#). De materialen zijn vrij te gebruiken, mits verwijzing naar de Liga Autisme Vlaanderen.

G-SPORT

Sporten is gezond en goed voor je algemeen welbevinden, maar wat als sporten binnen een reguliere sportclub niet mogelijk is?

In de verschillende provincies bestaat er een uitgebreid netwerk van G-sporten. Dit zijn sportclubs die open staan voor personen met een beperking en hier een aangepast aanbod voor hebben.

De nieuwe [G-sport folder voor Limburg kan je hier vinden](#). In deze folder is er een aanbod voor alle soorten beperkingen. Ben je op zoek naar een specifiek club die personen met ASS ondersteunt, dan kan je kijken bij het ASS-icoontje.

CHATTEN OP AFSPRAAK

LSA biedt zowel mobiele als ambulante begeleidingen aan. Mobiele begeleidingen zijn de begeleidingen aan huis. Ambulante begeleidingen gaan door op de dienst, maar ook videobellen is mogelijk. Nieuw in ons aanbod is het **chatten op afspraak met je thuisbegeleider!**

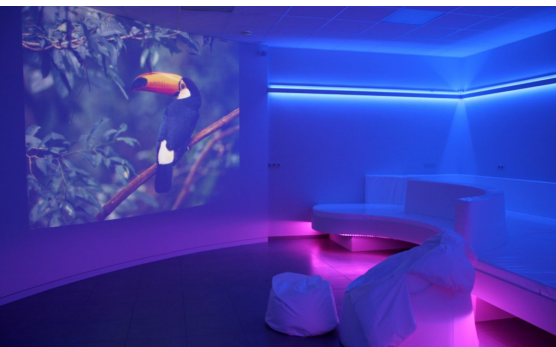
Cliënten of personen in begeleiding kunnen sinds kort chatten met hun thuisbegeleider indien zij dit wensen.

Benieuwd hoe dit in zijn werk gaat? Bekijk het YouTube-filmpje en ontdek de meerwaarde van deze vorm van hulpverlening!

SNOEZELLEN IN SENS-CITY

Sinds kort kunnen externen gaan snoezelen in Sens-City (Sint-Oda, Pelt). Ze stellen hun ruimtes open op bepaalde weekenddagen. Ook kinderen, jongeren en volwassenen met autisme zijn er welkom.

De volgende dagen is Sens-City open:

- zaterdag 23 april
- zondag 15 mei
- zaterdag 25 juni

Wil je liever een rustmoment samen met je kind of wil je een uitstap voor een groep? Dat kan ook!

Op [senscity.be](https://www.senscity.be) vind je alle informatie en verhuurprijzen.

HELP, MIJN KIND HEEFT: HULPMIDDELEN

De Vlaamse Sabine Van der Weerden, zelf mama van een zoon met ASS, heeft de website www.helpmijnkindheeft.be opgericht. Ze was tijdens het diagnostisch traject van haar zoon continue op zoek naar hulpmiddelen die het leven van haar kind en gezin eenvoudiger en aangenaamer konden maken. Daarom heeft ze **een website met webshop** gemaakt, waarin alle ouders die te maken krijgen met een bepaalde diagnose, **allerlei hulpmiddelen kunnen terugvinden, gegroepeerd per diagnose, product of thema**, zoals faalangsten, eetproblemen, gevoelens, leren ...

Neem vlug een kijkje op www.helpmijnkindheeft.be en ga op zoek naar het ideale hulpmiddel voor jouw kind!

DOE JIJ MEE AAN EEN ONDERZOEKSENQUÊTE?

Er zijn studies die aantonen dat **familieleden (ouders, broers, zussen, grootouders) van een kind met autisme een lagere levenskwaliteit en welzijn ervaren** dan familieleden van een kind zonder autisme. In Vlaanderen zijn hier nog nauwelijks studies rond gebeurd.

Profs en studenten aan de KU Leuven hebben daarom een vragenlijst opgesteld die focust op het meten en onderzoeken **van de levenskwaliteit en het welzijn bij ouders van een kind (of kinderen) met autisme (leeftijd tot en met 18 jaar)**. In deze vragenlijst peilen ze onder andere naar het functioneren en het gedrag van het kind (de kinderen) met autisme, de ervaringen en gevoelens van ouders met betrekking tot het autisme van hun kind(eren) en de aard van ondersteuning die ouders krijgen bij de opvoeding en/of opvang van hun kind(eren) met autisme.

De gegevens die we op basis van deze vragenlijst verzamelen kunnen **helpen om adviezen te formuleren naar beleidsmakers en andere belanghebbenden** zoals scholen, geestelijke gezondheidszorg, enzovoort.

Om dit onderzoek mogelijk te maken is **het noodzakelijk dat voldoende ouders van een kind (kinderen) met autisme de vragenlijst invullen**. Vandaar ook onze warme oproep om deel te nemen aan dit onderzoek. Mogen wij vragen dat, **indien mogelijk, beide ouders afzonderlijk de enquête invullen**. De vragenlijst kan online ingevuld worden via de onderstaande link (link copy-pasten in webbrowser of Ctrl + klikken op link):

https://kuleuven.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_7QwxES3G3DSv2MC

Deelname aan dit onderzoek is **volledig vrijwillig**. U kan op eender welk moment de vragenlijst afsluiten en indien gewenst later verder invullen. Let wel: vragenlijsten die niet volledig zijn ingevuld, zijn niet geldig voor het onderzoek.

Het invullen van de enquête neemt **±20 minuten** in beslag. Belangrijk te vermelden is dat uw antwoorden strikt vertrouwelijk en anoniem zullen worden verwerkt.

Alvast dank voor uw deelname, namens

Prof. Nicky Rogge (Onderzoekspromotor/coördinator, nicky.rogge@kuleuven.be)
Aysenur Önder, Jennifer Claessen, Margot Dossche

MODERNISERING VAN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

De modernisering van het secundair onderwijs deed zijn intrede in september 2019. In september 2019 heeft men hiervoor de start genomen in het eerste jaar van het secundair onderwijs. Stelselmatig wordt dit jaar per jaar mee opgebouwd. Dit wil zeggen dat de scholen momenteel de modernisering hebben uitgebouwd tot en met het derde jaar. In september 2024 zal het hele project gefinaliseerd zijn en is het volledige secundair onderwijs hervormd.

KRACHTLIJNEN VAN MODERNISERING SECUNDAIR ONDERWIJS:

De oriënterende functie van de eerste graad **secundair onderwijs** wordt versterkt. De nieuwe indeling van het studieaanbod van de tweede en derde graad zorgt voor meer transparantie en eenvoud. De onderwijsdoelen worden ambitieuzer.

Een hele puzzel, met een nieuwe kijk op het onderwijs. In dit artikel proberen we voor jullie wat duidelijkheid te scheppen.

EERSTE GRAAD

We starten bij het begin: **de eerste graad** krijgt de volgende structuur.

EERSTE GRAAD			
2A	2e leerjaar A	2B	2e leerjaar B
1A	1e leerjaar A	1B	1e leerjaar B

In de eerste graad wordt er verder gebouwd op de kennis en vaardigheden die in de lagere school zijn opgebouwd. Je kan enkel starten in 1A wanneer je het 'getuigschrift van het basisonderwijs' hebt behaald. Zonder dit getuigschrift moet je starten in 1B .

Tijdens de eerste graad leer je je interesses, mogelijkheden en talenten beter kennen. Hier kies je nog geen echte studierichting. Dat gebeurt pas in de tweede graad. Je kan dan op basis van de verkenning in de eerste graad een studierichting kiezen die bij je past.

EERSTE JAAR VAN DE EERSTE GRAAD

Men vertrekt vanuit twee delen enerzijds **de basisvorming** en anderzijds **het keuzegedeelte**.

- Basisvorming: De inhoud van deze vorming is verschillend in 1A en 1B. De basisvorming bestaat wel steeds uit 27 lestijden.
- Keuzegedeelte: Dit gedeelte bestaat zowel voor 1A als 1B uit vijf lestijden. Dit kan bijvoorbeeld sociaal - creatief zijn (koken, creativiteit uiten in de vorm van knutselen) of natuur-techniek (leren proeven van wetenschappen zoals fysica en chemie). Elke school vult deze keuzeopties op zijn eigen manier in.

Alle jongeren in 1A krijgen dezelfde basisvorming en ze kiezen daarnaast vanuit talenten of interesse een keuzegedeelte. Deze keuze is niet bindend voor verdere keuzes.

TWEEDE JAAR VAN DE EERSTE GRAAD.

Ook in het tweede jaar zowel in 2A als in 2B krijg je nog steeds een gedeelte basisvorming en een keuzegedeelte. In 2A heb je 27 lestijden basisvorming en 5 lestijden keuze. Dit is verschillend van 2B, waar je 20 lestijden basisvorming krijgt en 12 lestijden keuzegedeelte.

Het keuzegedeelte bestaat uit enkele lestijden verdieping, verkenning of remediëring van de basisvorming + enkele lestijden basisoptie. Via de basisoptie maak je kennis met een domein. Op deze manier kan jij ondervinden of deze leerstof of dit domein jou ligt of niet. Scholen kiezen zelf welke basisopties ze aanbieden, dus dit gaat ook steeds verschillend zijn van school tot school.

TWEEDE EN DERDE GRAAD

DERDE GRAAD			
7	Se-n-Se (= secundair na secundair)		
6	Doorstroomgericht (ASO - TSO - KSO)	Arbeidsmarkt + doorstroomgericht (TSO - KSO)	Arbeidsmarktgericht (BSO - DBSO)
5			
TWEEDE GRAAD			
4	Doorstroomgericht (ASO - TSO - KSO)	Arbeidsmarkt + doorstroomgericht (TSO - KSO)	Arbeidsmarktgericht (BSO - DBSO)
3			

Het studieaanbod in de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs wordt **ingedeeld volgens studiedomeinen, finaliteiten en onderwijsvormen**. Deze nieuwe indeling (de matrix) zorgt voor meer transparantie en eenvoud.

De studierichtingen zijn beter afgestemd op de noden van de samenleving en de arbeidsmarkt. Bepaalde studierichtingen zijn inhoudelijk geactualiseerd, andere zijn samengevoegd en enkele studierichtingen zijn geschrapt. Daarnaast beantwoorden nieuwe studierichtingen aan innovaties op de arbeidsmarkt of nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. De finaliteit van elke studierichting is helder.

Men spreekt in het onderwijs vanaf september 2021 niet meer van ASO, TSO, BSO en KSO.

We spreken dan wel over **finaliteiten**.

- **Doorstroom finaliteit of D-finaliteit:** Abstract-theoretische studierichtingen die de bedoeling hebben om leerlingen succesvol te laten doorstromen naar academische en professionele bacheloropleidingen.
- **Dubbele finaliteit of D/A-finaliteit:** Studierichtingen met dubbele finaliteit behoren tot een studiedomein. Zij hebben de bedoeling om leerlingen succesvol te laten doorstromen naar een professionele bacheloropleiding in het hoger onderwijs en de graduaatsopleidingen (= HBO5 opleidingen)
- **Arbeidsmarkt of A-finaliteit:** Studierichtingen met arbeidsmarktfinaliteit behoren tot een zelfde studiedomein. Arbeidsmarktgerichte studierichtingen in het gewoon secundair onderwijs hebben de bedoeling om leerlingen succesvol te laten doorstromen naar graduaatsopleidingen of voor te bereiden op gaan werken.

Naast de verschillende finaliteiten moet er een **keuze gemaakt worden in een studiedomein**. Het studiedomein geeft het interessegebied aan. Er zijn 8 studiedomeinen:

STEM	Kunst	Sport	Land- en tuinbouw
Taal en cultuur	Economie en organisatie	Maatschappij en welzijn	Voeding en horeca

Voor verdere vragen betreffende studie – en of schoolkeuze kan u altijd terecht bij de CLB medewerker die verbonden is aan de school van uw kind.

HULPMIDDELEN ROND ONDERWIJS VANUIT DE AUTITHEEK

Voorlopig genieten we nog even van de paasvakantie, maar daarna kunnen de kinderen weer terug naar school. Ben je op zoek naar boeken of hulpmiddelen die het schoolgaan voor je kind makkelijker en aangenamer maken? In de Autitheek vind je heel wat interessante lectuur, eveneens op maat van het kind, omtrent leren en naar school gaan.

Ook in de school- en huiswerkdoos vind je tal van praktische tips!

BOEKEN

Zo is leren leuk! Handige tips voor elke dag bij het maken van je huiswerk

Is het maken van huiswerk leuk? Een groot aantal studenten zullen hier ongetwijfeld hun twijfels bij hebben. Maar met het toepassen van de tips in dit boek zal het zeker wel een stuk aangenamer verlopen. Het helpt de student bij het indelen, plannen en uitvoeren van het dagelijkse huiswerk. Via spelletjes, opdrachten of activiteiten van tien minuten leren zij hoe ze het huiswerk beter kunnen indelen; op welke manier ze iets het beste kunnen leren; hoe ze zich beter kunnen concentreren en hoe ze zich gericht en zonder angst op proefwerken kunnen voorbereiden.

Je huiswerk maken zonder ziek te worden

Dit begrijpelijk geschreven boekje helpt je kind bij het plannen en maken van huiswerk. Met tips, schema's en roosters en adviezen voor ouders.

Vergeeten, kwijt en afgeleid

Is je kind altijd alles kwijt? Nooit op tijd? Meteen weer vergeten wat je net zei? Overall met z'n gedachten behalve bij de les...? Dan heeft je kind waarschijnlijk last van zwakke executieve functies. Executieve functies zorgen er voor dat we kunnen plannen, organiseren, onze impulsen onder controle kunnen houden en ons gedrag kunnen monitoren.

'Vergeeten, kwijt en afgeleid' is speciaal voor ouders van kinderen met zwakke executieve functies. Na een beknopte maar zeer heldere uiteenzetting van wat executieve functies zijn en hoe ze zich ontwikkelen, gaan de auteurs uitgebreid in op de vraag wat je er aan kunt doen. Aan de hand van herkenbare voorbeelden bieden ze talloze praktische strategieën en nuchtere tips om executieve functies van kinderen thuis en op school te versterken.

Help je kind beter te plannen, belangrijke dingen niet te vergeten, omgaan te gaan met frustratie, impulsen onder controle te houden en veranderingen beter te accepteren. Daarnaast helpt 'Vergeeten, kwijt en afgeleid' ook bij heel praktische zaken als zelfstandig huiswerk maken of de eigen kamer opruimen.

Zo is leren leuk

Je huiswerk maken zonder ziek te worden

Vergeeten, kwijt en afgeleid

SCHOOL- EN HUISWERKDOOS

De school-en huiswerkdoos werd samengesteld door een thuisbegeleidster en bevat tal van teksten/materialen/tips bij het begeleiden van je kind gedurende zijn/haar schoolse periode.

Zo bevat de doos een 'boekentasplanner' en 'structuurkaartjes voor het huiswerk'. De 'boekentasplanner' kan je gebruiken om je kind zelfstandig zijn boekentas te laten maken. Je plaatst de kaartjes die in de boekentas moeten zitten op de boekentas en geeft de kaart aan je kind. Op deze manier kan hij/zij zien wat er allemaal in zijn/haar boekentas moet.

De 'structuurkaartjes voor het huiswerk' kan je gebruiken als je wilt dat je kind vlot zijn/haar huiswerk leert maken.

Ben je benieuwd wat de school- en huiswerkdoos nog meer te bieden heeft? Ga dan zelf eens een kijkje nemen in onze Autitheek.

Boekentasplanner

Uit te lenen via de Autitheek

Structuurkaartjes

voor het huiswerk

Elke donderdag open van 9u00 tot 16u30.

Een begeleid(st)er is steeds aanwezig.

Bekijk ons aanbod boeken, spellen en materialen op www.lsa.be/autitheek of via de QR code.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

WORD VRIJWILLIGER IN ONZE AUTITHEEK

Ben jij **ouder dan 18 jaar** en heb je **een hart voor autisme, boeken en spelmaterialen**? Stel je dan kandidaat om vrijwilliger te worden in onze Autitheek.

Onze Autitheek is een documentatie- en informatiecentrum over ASS en gerelateerde thema's. Elke donderdag kunnen ouders, leerkrachten en geïnteresseerden onze Autitheek bezoeken en materialen uitlenen. Onze vrijwilligers zorgen voor een warm onthaal, duidelijke uitleg en de praktische organisatie van onze Autitheek.

WAT BIEDEN WE JOU?

In de eerste plaats bieden we jou een warme vrijwilligersplaats met ruimte voor persoonlijke groei. Er is steeds lekkere koffie of thee aanwezig en je kan genieten van gezellige babbels met onze bezoekers, medewerkers en andere vrijwilligers.

We zorgen voor voldoende ondersteuning tijdens je opstartperiode zodat je jezelf helemaal thuis voelt in onze Autitheek en de werking hiervan. Na deze opstartperiode zal je ook steeds kunnen terugvallen op ondersteuning.

Je kan onze **boeken en materialen gratis uitlenen** en je geniet ook van een **vrijwilligersverzekering**.

WAT VRAGEN WIJ VAN JOU?

- We vragen geen specifieke opleiding of achtergrond. Enige kennis van computers is handig maar zeker niet noodzakelijk. We voorzien hiervoor de nodige opleidingen.
- Je kan jezelf op donderdag een halve dag per maand vrijmaken, waaruit je kan kiezen uit voormiddag (9u00 – 13u00) of namiddag (13u00 – 16u30). Natuurlijk mogen dit ook meerdere dagmomenten zijn.
- Je vindt het leuk om met onze bezoekers contact te leggen, uit te leggen hoe onze Autitheek werkt en kleine administratieve taakjes te doen. Je kan deze taken zelfstandig uitvoeren.
- Je bent bereid om een engagement van 1 jaar aan te gaan.

HOE WORD IK VRIJWILLIGER?

Stuur een mailtje naar **vrijwilligers@wegwijs.stijn.be** en bezorg ons jouw contactgegevens en leeftijd. We nemen daarna zo snel mogelijk contact op voor een kennismakingsgesprek.

Meer informatie over onze Autitheek vind je op www.lsa.be/autitheek.
Er is ook een filmpje over de Autitheek. [Bekijk het filmpje hier.](#)

BINNENKIJKEN BIJ VIJVERPLEIN

SPORTEN OP VIJVERPLEIN

Lichaamsbeweging is voor iedereen van levensbelang. Mens sana in corpore sano. Als begeleiding/welzijnswerker is het dan ook noodzakelijk dat je dit toch voldoende in acht neemt. Niet iedere bewoner of bewoonster heeft een daginvulling waarbij er veel lichaamsbeweging aan te pas komt, maar velen hebben er wel baat bij. Het afgelopen jaar kunnen wij dan ook met gepaste trots stellen dat toch bijna iedere bewoner wekelijks voldoende lichaamsbeweging krijgt. Maar hoe doe je dit anti-vriendelijk?

Voorspelbaarheid, een duidelijk kader en concrete activiteiten blijken vaak een must. Om dit te garanderen, maken we steeds verduidelijkingen, leggen we vaste tijdsblokken vast. We merken dat deze kleine aanpassingen er toch voor zorgen dat alles op wieltjes verloopt. Zoals wel vaker lijkt ook bij de keuze van de sport de spreuk 'laten we het gewone omarmen' zeker van toepassing. Vele bewoners houden van een wandeling in de Zutendaalse bossen, een ontspannende fietstocht tussen de paardenweides (al dan niet met een tandem) of gewoon een half uurtje op de hometrainer. Om ook hier voldoende variatie in te brengen, bieden wij op vrijdagmiddag zwemmen aan. Het bleek echter een hele zoektocht om een geschikt zwembad te vinden. Lees: weinig prikkels en dus ook weinig volk. Vele zwembaden zitten immers volgeboekt met zwemlessen voor lagere scholen of hebben een hoop recreatieve zwemmers. Gelukkig vonden we in Oudsbergen een zwembad dat aan onze verwachtingen voldeed en het bleek meteen een groot succes. Hierbij implementeren we zowel laagdrempelige oefeningen als zwemles, afgewisseld met de nodige ontspanning. Zo kunnen onze bewoners gelukkig en voldaan hun weekend aanvatten.

Daarnaast hebben we ook bewoners die op eigen houtje fitnessen, boksen en zelfs karate beoefenen! Kortom: in het Vijverplein krijgt iedereen wekelijks een portie sport op zijn bord. Een mooie aanvulling op een reeds rijkelijk aanbod aan dagbesteding!

BINNENKIJKEN BIJ

GIO: GLOBALE INDIVUELE ONDERSTEUNING

GIO is een vorm van praktische ondersteuning en begeleiding met als doel om kinderen met (een vermoeden van) autisme maximaal te laten deelnemen binnen de reguliere kinderopvang of het gewoon onderwijs.

ALGEMEEN

Binnen GIO wordt ondersteuning geboden aan kinderen van 0 tot 7 jaar met (een vermoeden van) autisme en de betrokken kinderopvang en/of (kleuter)school. Het is een kortdurende ondersteuningsvorm (maximaal 30 uur) waarbij onze begeleid(st)ers hun aanpak afstemmen op de specifieke noden van het jonge kind binnen de kinderopvang, kleuterklas en/of het eerste leerjaar. We helpen begeleiders/leraren naar een autisme-vriendelijke aanpak en leren hen hulpmiddelen in te zetten in de opvang/klaspraktijk. Daarnaast kan er ook individueel met het kind gewerkt worden, bijvoorbeeld rond bepaalde sociale aspecten. Deze ondersteuningsvorm is bovendien volledig gesubsidieerd en dus kosteloos voor de betrokken partijen.

In wat volgt schetsen we in een notendop het GIO-traject van Leon. Hij is vijf jaar en zit in de derde kleuterklas.

VAN AANVRAAG TOT INTAKE

Leon wordt aangemeld door zijn mama. Onze secretariaatsmedewerkers stellen haar enkele vragen en mama wordt gevraagd om ook de school te informeren over de aanmelding. We vinden het namelijk belangrijk dat beide partijen hun goedkeuring voor GIO geven. Zodra er een GIO-begeleider wordt toegewezen voor de begeleiding van Leon, neemt hij/zij opnieuw contact op met de ouders en de betrokken kleuterschool voor een intakegesprek. Het gesprek vindt plaats op school. Zowel de ouders van Leon als de (zorg)juf zijn aanwezig.

DOELEN OP MAAT

Na de intake komt de GIO-begeleider gedurende drie uurtjes in het klasje observeren. Ze focust hierbij op het gedrag van Leon tijdens de verschillende lesfasen. Nadien volgt er een gesprek met de juf, waarin de GIO-begeleider samen met haar de doelen bepaalt. Zo wordt duidelijk waar er binnen dit GIO-traject aan gewerkt zal worden. Ze komen samen tot een vijftal doelen. In dit artikel bespreken we er drie. Zo zullen we een prikkelarm hoekje in de klas creëren, leren we Leon om vrije momentjes in de klas in te vullen en zullen we de juf *psycho-educatie* autisme geven. Hierbij geven we de juf uitleg over autisme en reiken we haar handvatten aan om met de diagnose om te gaan in de klas.

Er zijn zeven modules waar we binnen GIO rond kunnen werken:

- Inzicht in autisme
- Structureren van de leeromgeving
- Communicatie en interactie
- Emoties en gedrag
- Adaptieve vaardigheden
- Spel en vrije tijd
- Transitie-overgang

AAN DE SLAG!

Wanneer de doelen bepaald zijn, kunnen de eigenlijke GIO-sessies plaatsvinden, waarbij zowel met het kind als met de leerkracht gewerkt wordt. Allereerst wordt ingezet op het verwerven van inzicht door de juf in het autisme van Leon. Er wordt een basisuitleg over autisme gegeven, we koppelen dit terug aan bepaalde gedragingen die Leon stelt, we geven boekentips, ... Op deze manier willen we ervoor zorgen dat de juf het gedrag van Leon beter leert begrijpen en haar aanpak hierop afstemt.

Omdat Leon in zijn gedrag aangeeft dat de prikkels van het klasgebeuren hem regelmatig te veel worden, zullen we binnen de GIO-uren een **prikkelarm hoekje** inrichten. De school van Leon beschikte reeds over een ei-stoel van IKEA, ideaal voor Leon om tot rust te komen. We plaatsen het ei in een rustig hoekje, voegen wat kussens en/of dekens toe, ... Aan de hand van picto's leggen we Leon uit dat hij hier tot rust kan komen. De juf verwijst hier nu actief naar en ook Leon neemt hier vanzelf plaats wanneer de prikkels hem even teveel zijn geworden. Hij trekt dan de witte kap naar beneden en zondert zich eventjes af van het klasgebeuren. Nadien is hij weer helemaal klaar om mee te doen met de groep!

Om tijdens het maken van werkjes in de klas minder snel afgeleid te worden door geluidsprikkels in zijn buurt, raden we aan een **geluiddempende koptelefoon** aan te schaffen. En wat een succes! Waar Leon eerder zijn oren bedekte met zijn handjes wanneer het te druk werd, neemt hij nu vanzelf de koptelefoon en werkt hij geconcentreerd zijn taakje af.

PLAYMOBIL

POPPENHOEK

AUTO SPEELMAT

TEKENEN

Tot slot dwaalt Leon vaak rond in de klas. Hij gaat kijken waar andere kindjes mee spelen, neemt dan zelf even iets en dwaalt vervolgens weer verder. Er is ook zoveel om mee te spelen! Om Leon te **helpen kiezen voor een spelactiviteit, maken we foto's van zijn lievelingsspeelgoed**. We maken er kaartjes van, plastificeren deze en leren de juf hoe ze dit hulpmiddel kan inzetten in de klas. De juf toont tijdens elk spelmoment enkele kaartjes aan Leon, zodat hij hieruit kan kiezen. Leon begrijpt nu beter welk spelaanbod er is in de klas en gaat nu veel sneller aan de slag!

ERVARING VAN LEERKRACHTEN EN OUDERS

Klasleraar: "Bedankt om de planning en aanpak zo gedetailleerd door te spelen aan ons. Ik ben ervan overtuigd dat dit zowel voor X. als voor onze leerkrachten zeer zinvolle sessies gaan worden!"

Zorgleerkracht: "Bedankt voor alles wat je doet!"

Ouder: "Nogmaals merci voor vandaag! Voor ons is het heel veel waard, de bijdrage die jullie geven!"

> Meer info over GIO vind je op www.lsa.be/GIO.

WAT ZEGT DE WETENSCHAP?

AUTISME EN EMPATHIE

Binnen wetenschappelijk onderzoek werd empathie lang als één concept beschouwd, namelijk een gebrek aan inlevingsvermogen in de gevoelens van anderen. De resultaten die uit dit onderzoek volgden, wezen op een tekort aan empathie bij mensen met ASS. Dit onderzoek heeft als gevolg dat tot op heden het hardnekkige misverstand leeft dat mensen met ASS niet in staat zijn tot empathie. Dit misverstand wordt snel duidelijk wanneer we mensen met ASS zelf aan het woord laten. Zo getuigen mensen met ASS dat ze ook een intense empathie of een verhoogd inleven in het gevoel van de ander kunnen ervaren.

Hoe kan het dan dat de wetenschappelijke literatuur blijft spreken over tekorten? In recente literatuur wordt de theoretische definitie van empathie steeds vaker onder de loep genomen. Hieruit vloeit de vaststelling dat **empathie een begrip is dat uit meerdere facetten bestaat**:

- 1) de gevoelens van de ander opmerken;
- 2) de gevoelens van de ander correct interpreteren;
- 3) empathie voelen (i.e. voelen wat de ander voelt);
- 4) reageren overeenkomstig de sociale norm.

In plaats van al deze facetten samen te nemen onder de noemer 'empathie' en te stellen dat mensen met ASS slechter presteren dan mensen zonder ASS, moet elk facet afzonderlijk bekeken worden. Tekorten worden voornamelijk gevonden bij het herkennen/opmerken van emoties, het interpreteren van emoties en het adequaat reageren op emoties, maar ook dit geldt niet voor alle mensen met ASS. Bovendien, zo stellen de auteurs, zouden mensen met ASS geen moeilijkheden ervaren in het voelen van de emoties van de ander, integendeel. Dit sluit aan bij bovenstaande vaststelling dat mensen met ASS ook een intense empathische reactie kunnen voelen. Personen met ASS kunnen dus wel degelijk empathie vertonen, en de stelling dat mensen met ASS geen empathie hebben, klopt niet. Er is dus verder onderzoek nodig dat zich meer toespitst op de verschillende facetten bij empathie en hoe ASS hier een invloed op heeft.

Bron: Fletcher-Watson, S., & Bird, G. (2019). Autism and empathy: what are the real links?

PERSONEN MET ASS KUNNEN
DUS WEL DEGELIJK EMPATHIE
VERTONEN, EN DE STELLING
DAT MENSEN MET ASS GEEN
EMPATHIE HEBBEN, KLOPT NIET.

EN NU JULLIE

WAFELVERKOOP DOOR CÉRISE

In januari mocht ik tijdens een huisbezoek bij Cérise een heel grote cheque ontvangen. Het was ineens ook mijn laatste huisbezoek in het gezin waar ik dan twee jaar heb mogen ondersteunen, samen nadenken over bepaalde adviezen, psycho-educatie mocht geven aan Cérise zelf, haar school, haar ouders,...

Als bedankje voor alle hulp die Cérise en haar gezin van LSA hadden gekregen, wilden ze graag iets terugdoen.

En zo kwam Cérise met het idee om een heuse actie op te zetten. Ze ging namelijk samen met haar mama wafels bakken om dan tijdens Halloween te verkopen bij haar thuis. Ze maakten hiervoor wat reclame in hun omgeving en het werd ineens een groot succes! Ze verkochten heel wat wafels, kregen ook extra giften en omdat het Cérise het zo leuk vond om centjes in te zamelen ging ze nog met haar grootmoeder bloemstukjes verkopen tijdens een kerstmarkt.

Dit alles bracht een heel mooi bedrag op, namelijk € 1040!

Heel erg bedankt hiervoor, Cérise!!

Bedankt voor die extra centjes die we zullen gebruiken om nieuwe boeken en spelmaterial aan te kopen voor onze Autitheek! Bedankt vooral ook om onze dienst uit te kiezen waar je die centjes aan wilde schenken. Bedankt dat jij en je gezin zoveel deugd hebben gehad aan de thuisbegeleiding en ons op deze manier nog eens extra in de kijker wilde zetten!

Lieve groetjes,

Je thuisbegeleidster Ilse ☺

Limburgse Stichting Autisme

Donkweg 49
3520 Zonhoven

011/ 55 99 60
LSA@wegwijs.stijn.be

V.U.: Redactie LSA - Bjorn Ramaekers

WWW.LSA.BE

Alle gezinnen, op dit ogenblik in begeleiding op onze dienst, ontvangen deze nieuwsbrief via mail. Wanneer de begeleiding afgerond is, kan men de nieuwsbrief gratis digitaal verder ontvangen bij het abonneren via de website. Zowel gezinnen met een jong kinderen, jongeren en volwassenen ontvangen deze nieuwsbrief met een diversiteit aan thema's en mededelingen. U leest wat voor u van toepassing is.